

25 Kasım

Kadına Yönelik Şiddete Karşı

Uluslararası Dayanışma ve Mücadele Günü

25 Kasım tarihinin Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü olarak kabul edilmesi, Dominik Cumhuriyetinde Trujillo diktatörlüğüne karşı mücadele eden Minerva, Maria Teresa ve Patria Mirabel isimli üç kızkardeşin 25 Kasım 1960 tarihinde katledilmelerine dayanır. Mirabel Kızkardeşlerin tecavüz edilerek öldürüldükleri gün olan 25 Kasım, Latin Amerikalı ve Karayipli kadınların şiddete ve cinsel tacize karşı yürüttükleri mücadelenin sembolü oldu ve kadınların şiddete karşı uluslar arası mücadele günü haline geldi.

1981 yılında Bogota'da toplanan I. Latin Amerika ve Karayipler Feminist Kongresi, 25 Kasımı Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Gün olarak ilan etti. İlan edildiği 1981 yılından bu yana, 25 Kasım, dünyanın her yerinde yüzlerce kadın örgütü, kadınlara ve kız çocuklara yönelik şiddete son verilmesi amacıyla etkinlikler düzenlendi. Bu etkinliklerin başarısı üzerine 1999 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda, 25 Kasımın BM Takviminde resmi bir tarih olarak yer alması kabul edildi.

“Genellikle korkarak yaşarız. Babalarımızdan, ağabeylerimizden, kocalarımızdan korkarız. Korkarız, çünkü şiddet yaşamaktayız. Artık değiş-tokuş edilmek, yüzünü görmediğimiz biriyle evlenmek, hediye edilmek, eğitimsiz kalmak, çocuk yaşta evlendirilmek, sudan sebeplerle cezalandırılmak, sürekli korkarak yaşamak istemiyoruz.”

Kadına Yönelik Şiddet nedir?

Kadına yönelik şiddet; kadının yaşam hakkının, güvenliğinin, onurunun, özgürlüğünün ve bedensel bütünlük hakkının sırf kadın olduğu için ihlalidir.

Kadına yönelik şiddet:

Aile içi şiddeti kapsar. Bu da partnerler tarafından dövülmek, aile içinde çocuklara yönelik cinsel taciz, evlilik içi tecavüz ve kadına zarar veren bütün geleneksel uygulamaları içerir.

Topluluk içi şiddeti kapsar. Bu da işyerindeki, eğitim kurumlarındaki ya da diğer benzer mekânlardaki tecavüzü, cinsel kötü muameleyi, cinsel tacizi ve saldırıları kapsar. Silahlı gruplar tarafından işlenen tecavüz ve diğer ihlaller de bu gruba dahildir.

Devlet organları tarafından muhalif kesimlere karşı uygulanan şiddeti kapsar. Savaş ve silahlı çatışma hallerinde kadına yönelik şiddetin bütün türleri derinleşir. Ayrıca devletin koruması altındaki kesimlerde (yurtlar, akıl hastaneleri, mülteci kampları, hapishaneler, vb..) kadınlara yönelik taciz, tecavüz olayları yaşanmaktadır.

4

• Kadına Yönelik Şiddetin Temelinde Ne Vardır?

Kadına yönelik şiddetin temelinde, kadınların yaşamın tüm alanlarında erkeklerle eşit olduğunu reddeden cinsiyet ayrımcılığı yatmaktadır. Etnik kökeni, sınıfsal konumu, mezhebi ya da dini ne olursa olsun bütün kadınlar şiddete maruz kalmaktadırlar. Bununla birlikte kadınların maruz kaldıkları şiddet sınıfsal konumlarından, etnik ya da mezhepsel kökenlerinden dolayı daha da çeşitlenip derinleşebilmektedir. Örneğin emekçi kadınlar emek sömürüsü ile birlikte ekonomik şiddeti de yaşar; kadın olmalarından kaynaklı olarak işyerinde ayrımcılığa uğrarlar.

• Kadına yönelik şiddet bireysel değil toplumsal bir sorundur

Kadına yönelik şiddet “doğal” ya da “kaçınılmaz” değildir. Kadınların cinsel kimliklerinin kontrol altında tutulması, erkeklerin kadınlar üzerindeki egemenliklerini kurabilmek için kullandıkları güçlü bir araçtır. Erkeklerin kadın cinselliğini ve üretkenlik yaşamlarını kontrol etme yetenekleri devletin eylem ya da eylemsizlikleriyle daha da güçlenir.

- **Savaşlar en çok kadına zarar verir ve barış mücadelesine en fazla kadınların ihtiyacı vardır.**

Toplumsal şiddetin arttığı dönemler ve özellikle de savaşlar kadına yönelik şiddetin de had safhaya çıktığı dönemlerdir. Kadınlar hem kadın hem de anne olarak ağır acılar yaşarlar. Emekle ve sevgiyle büyüttükleri çocuklarını kaybetmek acıların en derinidir. Öte yandan kadınlar sırf cinsiyetlerinden dolayı da savaşlarda şiddete maruz kalırlar. Milliyetçi çatışmalarda karşı tarafı aşağılamanın ve onurunu kırmanın en iyi yolunun, kadınlara yönelik şiddet, taciz ve tecavüz olduğuna inanılır. Balkanlarda olduğu gibi kadınların bedenleri savaş alanına çevrilir ve kadınlar herkesten fazla şiddete maruz kalırlar. Bu nedenle savaşa karşı çıkmak ve barış mücadelesi vermek için herkesten fazla kadınların gerekçeleri vardır. Savaşı çıkaranlar kadınlar olmadığı için de en iyi barış mücadelesini yine kadınlar verebilir.

- **Kadına Yönelik Şiddet Bütün Toplum Etkiler**

Kadına yönelik şiddetin etkileri aile ve toplum çapında yansımalar bulur. Şiddete maruz kalan çocukların hem kurban hem de fail haline gelmeleri daha büyük ihtimaldir. Kadına yönelik şiddet toplumu ekonomik, siyasi ve kültürel anlamda fakirleştirir.

• Devletler ve Hükümetler de Kadına Yönelik Şiddetten Sorumludur

Bazı ülkelerde, kadına yönelik ayrımcılık yasalara da işlemiştir. Kanunların ayrımcı olmadığı yerlerde bile hükümet organlarının, polisin ve savcılarının uygulamaları kadına yönelik şiddeti ve ayrımcılığı besler. Birçok ülkede yasalar yetersiz, polis kuvvetleri ilgisiz ve ceza yargı sistemi uzak, pahalı ve kadına karşı peşin hükümlüdür. Bir kadın maruz kaldığı şiddetin fiziksel delillerini göstermediği sürece polis ve diğer kanun uygulayıcıları genelde kadına inanmaya ve yardım etmeye gönülsüzdürler. Birçok toplum kadına yönelik şiddete mazeret buldukları, göz yumdukları ve devletin failleri yargı sistemine teslim etmede başarısız olmasını sözsüz bir şekilde onayladıkları için suç ortaklıklar.

• Kadına Yönelik Şiddet bir insan hakları ihlalidir

Kadın hakları savunucularının başarılarından biri, kadına yönelik şiddetin bir insan hakları ihlali olduğunu gösterebilmiş olmalarıdır. Bu başarı, kadına yönelik şiddeti özel bir konu olmaktan çıkartarak yetkililerin harekete geçmesini gerektiren toplumsal bir sorun haline getirmiştir.

İnsan haklarının en önemli özelliği evrensel olmasıdır. Kültür ya da gelenekler kadının insan haklarının ihlalini haklı gösteremez. Kadına yönelik şiddeti kültüre bağlamak insan haklarının evrensellik ilkesiyle çelişir. Tüm insanlar insan olduklarından dolayı eşit haklara sahiptirler. Kadına yönelik şiddet devam ettikçe, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin insanlığa verdiği söz yerine getirilemez.

Kimsenin namusu olmayacağız

Kadınlar dünyanın bir çok yerinde bedenlerini erkeğin ya da ailenin malı olarak algılayanlar tarafından katledilmektedir. Bu katliamın adı kimi yerlerde ihtiras cinayeti, kimi yerlerde ise namus cinayetidir. Adı ne olursa olsun bu katliamın temelinde kadınların bedenlerinin ve yaşam haklarının erkeğin, ailenin ya da toplumun denetiminde olması gerektiği zihniyeti yatmaktadır. Bu zihniyet kadının başta yaşam hakkı olmak üzere insan haklarını hiçe saymaktadır. Ülkemizde de sözde "namus"

adına işlenen cinayetler her gün can almaktadır. Yakın zamana kadar yasalar da bu katliama seyirci kalmakta hatta hoş görmekteydi. “Namus” gerekçesi ceza verirken hafifletici neden olarak değerlendirilmekteydi. Yasalardaki son değişiklikle bu ayıp ortadan kaldırıldı. Ama kadın katliamını önüne geçmek sadece ceza yasalarıyla sağlanamaz. Her şeyden önce bir zihniyet değişikliğinin yaşanması gerekmektedir. Kadınların da insan oldukları ve herkesin kendi namusundan sorumlu olması gerektiği kabul edilmelidir.

Şiddetin Türleri

Fiziksel Şiddet: İtmek, tokat atmak, tekmelemek, tükürmek, yumruklamak, kol kıvrırmak, kol - bacak kırmak, saçından sürüklemek, temel ihtiyaçlarını kısıtlamak, gerektiği halde tıbbi tedavi almasını engellemek, silahla yaralamak, öldürmek gibi.

Sözlü Şiddet: Sürekli eleştirmek, aşağılamak, küfür etmek, tehdit etmek, kararlara katılımını engellemek, sürekli sorguya çekmek, sık sık bağırarak, aşağılayıcı isim takmak, sık sık alay etmek, dini veya etnik kimliğine yönelik hakaret etmek, görüşlerini ve çalışmalarını küçümsemek gibi.

Toplumsal İlişkileri Sınırlayıcı Şiddet: Ailesi, arkadaşları / komşuları ile görüşmesini yasaklamak, evden dışarı çıkmasını yasaklamak, gittiği

her yere takip etmek, başkalarının önünde aşağılamak ve alay etmek, başkalarının önünde sık sık sözünü kesmek , özel yaşam ve mahremiyet hakkı tanımamak, zorla evlendirmek, namus ve töre nedeni ile baskı uygulamak gibi.

Cinsel Şiddet: İstemediği cinsel ilişkiye zorlamak, tecavüz, başka kişilerle cinsel ilişkiye zorlamak, cinsel olarak kişiyi korkutan ve kıran davranışlarda bulunmak, sürekli kadınlığını aşağılamak, telefonla / mektupla veya sözlü olarak sürekli cinsel içerikli tacizlerde bulunmak, cinsel organlara zarar vermek, namus ve töre nedeni ile baskı uygulamak ve öldürmek gibi.

Ekonomik Şiddet: Parasını almak ve geri vermemek, zorla istemediği bir işte çalıştırmak, istediği halde çalıştırmamak / işe yollamamak veya zorla çalıştırmak, eline hiç para vermemek, yoksulluğa mahkum etmek gibi.

Dünyada Kadına Yönelik Şiddet

8

- 15-44 yaş grubundaki kadınlarda şiddet nedeniyle ölüm oranı, sağlık sorunları, kanser, sıtma, trafik yüzünden olan ölümlerin toplamından daha çok.
- Her yıl çoğu Asya'dan olmak üzere yaklaşık 60 milyon kadın, doğan çocuğu öldürme, kürtaj, kasıtlı kötü beslenme veya sağlık hizmetlerine ulaşamamaktan dolayı ölüyor.
- Çoğunluğu Afrika'da olmak üzere 130 milyon kız çocuğu ve kadın sünnet ediliyor ve tahminen 2 milyon kız çocuğu da halen böyle bir risk altında.
- Bosna'da Balkan Savaşı sırasında, 20-50 bin arasında kadın ve kız çocuğu ve Ruanda'da 1 yılda 15 binden fazla kadın ve kız çocuğu tecavüze uğruyor.
- Kanada'da aile içi şiddet nedeniyle harcanan bütçe, sağlık masrafları ve bu nedenle üretim kaybı dahil olmak üzere yılda 1.6 milyar dolara ulaşıyor.
- Dokuz Latin Amerika ülkesinde kurbanıyla evlenen tecavüzcü hapisten kurtuluyor.

- Her üç kadından biri yani dünyadaki üç milyarlık kadın nüfusunun bir milyarı hayatı boyunca genellikle kendi aile bireyleri tarafından dövülüyor, cinsel ilişkiye zorlanıyor yada başka tacizlere uğruyor.
- Kadınlar zengin yada yoksul her ülkede, din, etnik köken ve sosyal sınıf tanımayan aile içi şiddete maruz kalıyor. Cinayet kurbanı kadınların yüzde 70'ten fazlası, erkek partnerleri tarafından öldürülüyor.
- ABD'de her 15 saniyede bir kadın kocası yada sevgilisinden dayak yiyor. Her 90 saniyede bir kadın tecavüze uğruyor.
- Dünyada sadece 51 ülkede evlilik içi tecavüz suç sayılıyor. Halen 78 ülkede aile içi şiddete karşı yasa bulunmuyor.

Ülkemizde kadına yönelik şiddet

- Kadınların yüzde 88.2'si şiddet gördükleri ortamlarda yaşıyor; yüzde 68'i ise dayak yiyor.
- Evli kadınların yüzde 34'ü eşleri tarafından şiddet görüyor.
- Ülkemizdeki kadınlarının yarısı, kadının eşi tarafından

dövülmesinin bazı durumlarda hoş görülebileceğini düşünüyor.

- Emniyet Genel Müdürlüğü verilerine göre, 2001-2004 yılları arasında aile içi şiddete maruz kalanlarda ölüm oranı yüzde 65 arttı.
- Töre ve namus cinayetleri ile kadın ve çocuklara yönelik şiddeti araştıran Meclis Komisyonu'na jandarma tarafından sunulan rapora göre, son 5 yılda kadın ve çocukları hedef alan şiddet sonucu 1230 kişi hayatını kaybetti.
- Jandarma bölgesinde son beş yılda kaydedilen 4665 kasten insan öldürme ve 897 öldürmeye teşebbüs olayının 408'inin nedeni 'namus'. Olaylarda 150 kadın ve çocuktan 112'si öldü, sadece 9'u yara almadan kurtuldu.

✓ 2005 yılında 8 Mart öncesinde İstanbul Beyazıt meydanında yapılan izinsiz gösteride polis 500 kişilik gruba biber gazı ve jopla müdahale etti. Konu hakkında soruşturma başlatıldı. Kadınlara dayak atan 54 polis hakkında altı ayla 33 yıl arasında hapis cezası istendi.

✓ Dünya Ekonomik Forumu, Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Raporuna göre; Türkiye incelemeye alınan 58 ülke arasında toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda 57. sırada yer aldı.

✓ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün verilerine göre 2001-2004 yılları arasında 147 bin 784 kadın şiddete maruz kaldı. İstatistikler, bu dönemde, 4957 tecavüz, 3616 tecavüz girişimi olayı yaşandığını gösterdi. Geleneksel değer yargıları ve dışlanma gibi nedenlerle bu tür olayların birçok kişi tarafından gizli tutulduğu da dikkate alındığında sayının daha da artacağı belirtiliyor. Şiddet olaylarının ilk sırasında "dayak" ve "kız kaçırma" yer alıyor. Son dört yılda aile üyelerine kötü muamele olaylarının belirlenen sayısı ise 24 bin 98.

Aile İçi Şiddet

Şiddet, sadece yoksul ve eğitimsiz kesimlerin sorunu değildir; eğitilmiş ve ekonomik geliri yüksek ailelerde de görülür. Bununla birlikte, eğitilmiş ve yüksek ekonomik düzeydeki ailelerde şiddetin varlığını

saklama eğiliminin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Aile içi şiddete kadınlar, çocuklar ve erkekler maruz kalıyorlar ama kurbanların ezici çoğunluğu kadınlar ve kız çocukları. Önlem alınmazsa, şiddet döngüsel bir hal alabilir ve tekrarlanabilir. Aile fertleri şiddet uygulayan kişiyi affetmiş görünseler veya kendilerini affetmek zorunda hissetseler de şiddetin etkileri kalıcı olabilir. Şiddet döngüsü birbirini takip eden üç aşamadan oluşur: Gerginliğin artması, patlama ve özür. Gerginliğin artması evresinde kişi kızgınlığını kontrol edememe yönünde sinyaller vermeye başlar ve karşısındaki bir şeylerin yolunda gitmemeye başladığını hisseder. Patlama evresinde şiddet uygulayan kişi sözlü, fiziksel ya da cinsel olarak karşısındakine saldırır. Bu süre kısa veya uzun olabilir, hatta günler sürebilir. Özür evresinde ise şiddet uygulayan kişi diğerinden özür diler, affedilmek ister, bir daha olmayacağına dair sözler verir.

Yapılan araştırmalara göre şiddete başvuran kişilerde sık sık şu özellikler görülüyor

- Kıskançlık ve yoğun kaybetme korkusu
- Başkalarının davranışlarını kontrol etme isteği

- İstekleri yerine gelmediğinde aşırı tepki
- Kendi ihtiyaçları, duyguları ve isteklerinin daha önemli olduğuna inanma
- Gerçekçi olmayan beklentiler
- Aşırı alınganlık
- Düşük benlik saygısı (dışarıya karşı aşırı güvenli bir görünüm verebilirler, hatta buna kendileri de inanabilirler ama gerçekte olumsuz benlik algısına sahiptirler)
- Sorunları için başkalarını suçlama eğilimi
- Ani duygu değişimleri
- Davranışlarının başkaları (özellikle şiddet uyguladıkları kişiler) üzerindeki olumsuz etkilerini görmezden gelme ve kabul etmeme
- Aile kurumu içindeki veya toplumdaki cinsiyet ayrımcılığı kalıplarından yararlanma
- Şiddeti arttırabilecek diğer etkenlerden birine sahip olma: Alkol veya madde bağımlılığı,

Pek çok mağdur ekonomik nedenler, toplumsal baskılar, çocuklarını zor durumda bırakmama, çaresizlik, nasıl yardım alacağını bilememe gibi nedenlerle evini terk edememektedir.

Aile içi şiddete alkol kullanımını gerekçe göstermek, şiddet içeren davranışla ilgili sorumluluk almayı reddetmektir. Alkol, şiddet kullanımını artırabilir; ama ikisi farklı sorunlardır. Birinin tedavisi, diğer sorunu ortadan kaldırmayabilir.

Şiddet kaçınılmaz değildir. Kızgınlık kontrol edilmezse şiddete yol açabilir. Ancak normal bir duygu olan kızgınlığı kontrol etmek mümkündür.

Şiddet gören kadın;

Korkar: Korku, şiddet mağduru kadının en baskın duygusudur. Korku uyku düzenini etkiler; uykusuzluk ve kabuslara yol açar. Bu safhada kadın yardım almayı ister ama erkeğin müdahale eden kişilere de

zarar vereceğinden korktuğu için şiddeti gizleme eğilimine girer.

Benlik saygısını yitirir: Sürekli şiddete uğramanın en belirgin sonucu kendine saygının düşmesidir. Kadın kendisine takılan "çirkin, aptal, beceriksiz, kötü anne, pasaklı ..." gibi sıfatları benimsemeye başlar. Yaşamı üzerinde kontrolü kaybetme duygusu yaşar ve karar vermekte zorlanır.

Baskıyı içselleştirir: Bir kişinin kendisinin daha önemsiz olduğuna ve kötü davranılmayı hak ettiğine inanması, karşısındaki kişinin şiddet uygulamaya devam etmesini kolaylaştırır. Bu durumda kadın kendisinde bir hata olduğunu kabullenir.

Kendini suçlar: Şiddet gören kadın sıklıkla kendini suçlar ve erkeği şiddet uygulaması için tahrik ettiğine inanır. Şiddet uygulayan erkeklerin neredeyse tamamının iddiası da budur. "Neden ille dayak? Aranıyorsun." "Dediğimi yapsaydın dayağı da yemezdin?" Kadın elinden geldiğince erkeğin istediği gibi davranmaya gayret eder. Oysa şiddetin kadının davranışları ya da kişiliği ile bir ilgisi yoktur.

Karmaşık duygular hisseder: Saldırgan eş her zaman saldırmaz. Uzun aralıklarla sevecen ve ilgili bir koca olabilir. Bu durum kadında

karmaşık duygulara yol açar. Şiddet yüzünden evliliğini bitirmek istemez. Öte yanda gelecek kaygısı da duyar.

Yalnızlık çeker: Şiddet gören kadın, çocuklarının ve yakınlarının güvenliği için sessiz kalmayı tercih edebilir. İçinde bulunduğu durumdan utanır ve başkalarından yardım isteyemez. Ayrıca kocası arkadaşları ve ailesi ile görüşmelerini de kontrol ettiği için toplumsal desteği azalır. İçine düştüğü yalıtılmışlık duygusu durumunu gerçekçi bir gözle değerlendirmesini engeller. Böylece erkeğe olan bağımlılığı artar.

Eşinden umudunu kesmez: Şiddet mağduru kadın içinden sürekli erkeğinin bir gün değişeceği ve hayal ettiği gibi biri olacağı umudunu taşır.

Duygulanım bozukluğu yaşar: Şiddet mağduru kadında duyguların ani değişimine,- ağlarken gülme, gülerken öfke patlamasına -sıklıkla rastlanır.

Kızgındır: Şiddet gören kadın kızgınlığını genellikle şiddet kaynağına değil başkalarına -örneğin çocuklarına yöneltir. Şiddetin gerçekleştiği anlardan yıllar sonra bile kadının içindeki kızgınlık canlılığını koruyabilir ve hafif bir kışkırtmayla öfkesini başkalarından çıkarır. Kadının intikam alma isteği öylesine güçlü bir hal alabilir ki tüm yaşamını bir bulut gibi kaplayabilir.

14

Tehlikedeyseniz! Yardım isteyin

- 155 Polis İmdat telefonunu arayın.
- Yakın bir karakola giderek şikayet edin. Karakolda şikayetinizin tutanağa geçmesini isteyerek, okuduktan sonra tutanağı imzalayıp mümkünse bir örneğini, değilse tarih ve numarasını alın.
- Karakol sizi hekime gönderecektir. Hekim ya hükümet tabibi ya da bir Adli Tıp'da görevli olacaktır. Oradan da bir rapor alın.
- Herhangi bir Adliye'de Aile Mahkemesi'ne veya Cumhuriyet Savcılığı'na başvurup, Ailenin Korunmasına Dair Kanun uyarınca korunma talebinde bulunabilirsiniz.

- Yaşadığınız şiddete tanık olan veya şiddetten haberi olan aile dostu ya da aile üyesi kişiler de ailenin korunması için sizin adınıza Karakola, Aile Mahkemesi'ne veya Cumhuriyet Savcılığı'na telefonla veya şahsen başvurabilir.

Aile İçi Şiddet Suçtur Ve Herkesin Şiddetten Arınmış Bir Ortamda Yaşama Hakkı Vardır!

Şiddet Kader Değildir!

Pekin Deklarasyonu kadına yönelik şiddeti durdurmak için üç temel stratejik hedef belirlemiştir. Bu stratejik hedeflerin gerçekleşmesi için hükümetler, yerel yönetimler, toplumsal örgütler, hükümet dışı kuruluşlar, eğitim kurumları, kamu ve özel sektör kuruluşları ve kitle iletişim araçları, işverenler, sendikalar, toplum ve gençlik örgütleri, bölgesel örgütler, BM, diğer uluslararası örgütler, araştırma kurumları, kadın ve gençlik örgütleri kendi üstlerine düşen sorumlulukları yüklenmeye çağrılmaktadırlar. Bu üç temel hedef;

1. Kadına yönelik şiddeti önlemek ve ortadan kaldırmak için bütünsel önlemler almak;
2. Kadına yönelik şiddetin nedenleriyle sonuçlarını ve engelleyici önlemlerin etkinliğini incelemek;
3. Kadın ticaretini önlemek ve fahişlikle kadın ticaretine bağlı olarak şiddete maruz kalanlara yardımcı olmaktır.

Kadına yönelik şiddetin ortadan kaldırılması ve yasalar önünde cinsiyet eşitliğinin sağlanması için yürütülen mücadeleler sonuç vermeye başlamıştır. Ülkemizde son dönemlerde yapılan kimi yasal düzenlemelerle bu konuda bazı kazanımlar elde edilmiştir.

ÜLKEMİZDE GERÇEKLEŞEN OLUMLU YASAL DÜZENLEMELER

- 17.5.2004 tarihinde, **CEDAW Sözleşmesi** de dahil olmak üzere temel hak ve özgürlükleri hedef alan uluslararası belgeleri tüm kanunların üzerine çıkarmak üzere Anayasanın 90'ıncı maddesinde yapılan değişiklik ile CEDAW Sözleşmesi normlar hiyer-

arşisi bakımından kendisine aykırı düşebilecek düzenlemeler karşısında üstün konuma gelmiştir. Artık birbiriyle uyumlu Anayasa ve CEDAW kombinasyonu ile kadın-erkek eşitliği yönünde çok daha güçlü bir hukuki zemin oluşmuştur. Her ne kadar CEDAW doğrudan uygulanabilir nitelikte hükümler içermiyorsa da yasaların CEDAW ışığında yorumlanması, Anayasanın bir gereği haline gelmiştir.

- **Belediye Kanunu** ile şiddete uğrayan kadınlara hizmet vermek üzere Belediyeler de yetkili kılınmıştır. Bu Kanunla Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 50.000'ni geçen belediyelere kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açmak yükümlülüğü getirilmiştir. Böylece şiddete uğrayan kadınlara verilen koruyucu ve önleyici hizmetlerin geliştirilmesi mümkün olacaktır.
- 2002 yılında yürürlüğe giren **Türk Medeni Kanunu**, tamamen değişerek kadına yeni haklar sağlamış, evlilik birliği içinde eşit hak ve sorumluluklar getirmiştir.
- Medeni Kanun'da yapılan değişikliğin ardından aile içi anlaşmazlıklara bakmak ve kadınlar lehine yasal düzenlemelerin uygulanmasını sağlamak üzere **Aile Mahkemeleri** kurulmuştur.
- 2003 yılında yürürlüğe giren **4857 sayılı İş Kanunu**'nda, iş ilişkisinde cinsiyet nedeniyle ayırım yapılamayacağı belirtilmiş; doğum, emzirme vb. konularda koruyucu düzenlemelere yer verilmiştir. Ayrıca "işyerinde cinsel taciz" konusu da yeni iş kanununda yer almıştır.
- 2003 yılında yürürlüğe giren **Ailenin Korunmasına Dair Kanun** ile, aile içi şiddet mağdurlarının korunması amaçlanmıştır. Yasa sadece kocanın değil, aynı çatı altında yaşayan herhangi bir aile bireyinin şiddetine maruz kalan kişileri korumayı kapsamaktadır. Ailenin Korunmasına Dair Kanunun uygulanması için karakola, Cumhuriyet Savcılığına ya da doğrudan Aile Mahkemesine başvurulabilir. Başvuruyu şiddete uğrayan kişi yapabileceği gibi, komşular, akrabalar ve yakınların da başvuru yapması mümkündür. Bu yasa ile ilgili olarak yapılacak işlemlerden masraf

alınmamaktadır. Yani bu kanun kapsamındaki mahkeme harca tabi değildir. Aile Mahkemesi şiddet gören kişiyi korumak için bir dizi tedbir alabilir.

- **17.5.2004 tarihinde Anayasanın 10. maddesine** (eşitlik maddesi) yapılan bir ekle devlet, kadınlı erkeğin her alanda eşit haklara, eşit imkanlara kavuşması için düzenlemeler yapmak, gerekli tedbirleri almakla yükümlü kılınmıştır.
- 26.9.2004 tarihinde kabul edilen ve Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren **Türk Ceza Yasası**, bugüne değin erkeğin ve toplumun tasarrufunda bulunan kadın bedeni ve ruhsal bütünlüğünü, “bireyin hak ve özgürlükleri” kapsamında değerlendirmiştir. Bu düzenlemelerden en önemlisi yasada kadın ve kız ayrımının kaldırılmış olmasıdır. Eski yasa toplumsal değer yargılarını gözetip, kadının mağduru olduğu bir çok suçta topluma karşı işlenen suçlar olarak değerlendirirken, yeni TCK ile bu anlayış terk edilmiş ve bireyin hak ve özgürlüklerinin korunmasına evrilmiştir. Böylece cinsel nitelikli suçlar kişiye karşı suç kapsamına alınmıştır.

Yeni Ceza Yasası;

- Birden fazla evliliği ve imam nikahını yasaklamaktadır.
- Evlilik içi tecavüzü suç saymaktadır.
- Töre/namus cinayetleri faillerinin yasada öngörülen en ağır ceza olan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılması hükmü getirilmiştir.
- Tecavüz ve cinsel tacizi topluma karşı değil kadının beden bütünlüğü ve cinsel özgürlüğüne karşı işlenmiş bir suç olarak kabul etmektedir.
- İşyerinde, eğitim kurumunda veya aile içinde taciz ve tecavüzü cezalandırmaktadır.
- Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülükleri yerine getirmemeyi suç saymaktadır.
- Keyfi bekaret kontrolünü yasaklamaktadır.

Yasal alanda yapılan bu olumlu değişikliklere rağmen, uygulamalarda sıkıntılar yaşanmaya devam ediyor. Devlet şiddeti önlemek ve bu amaçla gerekli fonları ayırmakla sorumludur.

BİZ NELER İSTİYORUZ?

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için yasal düzenlemelerin tamamlanmasını ve etkili bir şekilde izlenmesini istiyoruz.

- Şiddet mağduru kadınların korunması ve rehabilitasyonu için önlemler alınmalıdır. Hükümet, belediyelerin görev ve sorumluluklarını içeren 5393 sayılı yasanın “Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50 bini geçen belediyeler, kadın ve çocuklar için koruma evleri açar” maddesi doğrultusunda, sığınma evlerini uluslar arası standartlara göre inşa edip bakımının yapılarak, uygulamaya geçirilmesi için gerekli önlemleri almalıdır. Bugüne kadar oluşturulmuş bağımsız kadın sığınakları, sığınak açma girişimleri ve kadın danışma merkezleri, yerel yönetimler ve idari birimler tarafından desteklenmelidir.
- Aile Mahkemelerinde tercihen **kadın hakimlerin görev yapması** sağlanmalıdır. Bütün illerin barolarında “**Kadın Hakları Uygulama Merkezleri**” oluşturulmalıdır.
- Emniyet birimlerinde, “**Kadına Yönelik Şiddet Birimleri**” kurulmalı ve bu birimlerde özel eğitim almış (toplumsal cinsiyet, psikolojik danışmanlık, kadının insan hakları, yasal düzenlemeler..vs konularında) tercihen kadın polis memurları görevlendirilmelidir.
- ILO'nun “Aile Sorumlulukları Olan Kadın ve Erkek İşçilere Fırsat Ve Davranış Eşitliği Sağlanması”na ilişkin 156 sayılı sözleşmesi ülkemiz tarafından bir an önce onaylanmalı ve hayata geçirilmelidir.
- Sosyal güvencesi olmayan kadınların sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanabilmelerini sağlamak amacıyla Tabip Odalarıyla kamu kuruluşları ortak çalışmalar yapılmalıdır.
- Tüm emniyet ve jandarma birimlerinde, hastanelerde cinsiyete dayalı şiddetin tüm biçimleri rapor edilmeli, istatistikleri sağlıklı bir

şekilde tutulmalı ve kadın örgütleri ile bu bilgilerin paylaşılması sağlanmalıdır.

- Ülke çapında kadınların şiddete uğradıklarında 155, 156 ve 179 no'lu telefonları arayarak ihbarda bulunabileceklerini vurgulayan bir ulusal kampanya düzenlenmelidir.
- En az 50 çalışanın bulunduğu işyerlerinde ve 50'den az çalışanın bulunduğu işyerleri için çalışma alanına yakın ortak bebek bakım üniteleri ve kreşler açılmalıdır. Bu hizmet SHÇEK bünyesinde verilmelidir. Kreşler ücretsiz ve SHÇEK yönetmeliğine uygun düzenlenmelidir. Gece çalışması olan ve vardiyalı işyerlerindeki kreşler 24 saat açık olacak biçimde düzenlenmelidir. Hükümet, kreşlerin açılmadığı durumlarda geçici önlem olarak kreş ücretini karşılamalıdır.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için eğitim önemli bir role sahiptir.

Bu Nedenle;

- Okullarda şiddeti ortadan kaldırmak için çok yönlü bir kampanya başlatılmalı. Ve bu kampanya toplumsal bir seferberlik şeklinde desteklenmelidir.
- Tüm eğitim kurumlarında, meslek içi eğitimlerde; yargı mensuplarına, güvenlik güçlerine, sağlık görevlilerine, öğretmenlere, sosyal hizmet uzmanlarına, psikologlara, kadın ve çocuklara karşı şiddet ve toplumsal cinsiyet konusunda zorunlu hizmet içi eğitim verilmeli, seminerlerle desteklenmelidir.

Bunun için Milli Eğitim Bakanlığı, ilgili Devlet Bakanlığı, KSSGM, üniversitelerin kadın araştırmaları birimleri, kadın örgütleri, Okul Aile Birlikleri, medya, sivil toplum kuruluşları, öğretmen sendikaları ve psikoloji alanda faaliyet gösteren meslek örgütleri koordinasyon içinde çalışmalar yapmalıdır.

İŞYERİNDE CİNSEL TACİZ: ONURLU YAŞAM HAKKININ İHLALİ

İşyerinde cinsel taciz, işyerindekiler tarafından tekrar edilen ve istenmeyen sözlü, beden hareketleriyle veya jestlerle gerçekleştirilen her yaklaşım, cinsel bakımdan küçümseyici ifade ve cinsel ayırım güden her söz olarak tanımlanabilir. Bu çerçevede aşağıdaki türden davranışlar, tekrar edilme ve istenmeme koşuluna bağlı olarak bu tanıma girebilir.

- İstenmeyen fiziksel temas ve dokunma
- Dış görünüş hakkında imalı sözler, şakalar, yorumlar
- Sırnaşma, davet
- İşyerinde pornografik resim bulundurma
- Cinsel yaklaşım talebinde bulunma
- Fiziksel sarkıntılık

Prof. Şahika Yüksel'in yaptığı araştırmaya göre, araştırma kapsamında yer alan kadınların yüzde kırkı işyerinde cinsel taciz yaşadığını belirtmiştir. Karşılaşılan taciz olayları arasında vücut hareketleri ilk sırayı alıyor (%43). Bunu sırasıyla sözlü (%24.84), jestle (%11.91), imalarla (%10.34) yapılan taciz izlemektedir. Bu durumdan nasıl etkilendiniz sorusuna verilen yanıtlar sırasıyla şunlardır: Utanç duyuyorum, çalışma isteğim azaldı, öfkeli bir insan haline geldim, performansım düştü. Yaşadıkları taciz karşısında kadınların dörtte birisi işten ayrıldığını, dörtte biri sadece yakın çevresiyle paylaştığını, dörtte biri kimseye paylaşmadığını belirtmiş. Tacizde bulunan kişiyi uyardım diyenlerin oranı %20.3. Bu durum karşısında yasal yollara başvurduğunu belirten olmamış.

Genel olarak özel ve kamu olmak üzere her sektörde her türden erkek, her türden kadına karşı farklı düzey ve biçimlerde tacizkar davranabilmektedir. Tacizin bu kadar yaygın olmasının nedeni cin-

siyetçi kültür nedeniyle çoğu erkek tarafından normal olarak görülmesi, kadınların ise güçlü bir suskunluk girdabı içine çekilmiş olmalarıdır. Kadının suskunluğunun nedeni çoğu zaman kendini suçlu hissetme, utanma duygusu, dışlanma ve itibarını kaybetme, özel yaşamının dedikodu nesnesi haline gelmesi ve damgalanma korkusudur. Buna bir de işten atılma, yer değiştirme, kariyer yükselmelerinde zorluk yaşama, sicilin olumsuz etkilenmesi gibi korkular eklendiğinde durum daha da vahim olmaktadır. Ayrıca kadınların bu konuda ne gibi haklara sahip olduklarını bilmemeleri, tacizi kanıtlama güçlüğü, mevcut cinsiyetçi yapıların resmi kanallara başvurmayı caydırması gibi nedenler de kadınları suskunluğa iter.

Taciz gören kadın çoğunlukla işten çıkmayı ya da işini değiştirmeyi tercih ediyor. Çalışma isteğini yitirip sık sık işe gitmemeye başlıyor. Bu durum iş gücü piyasasında kadının aleyhine olan dengeleri güçlendiriyor. Özellikle vasıfsız, deneyimsiz, genç ya da tam tersi yaşlı, işini kaybetmekten korkan, ikinci bir iş bulma şansı zayıf olan kadınlar işyerinde cinsel taciz tehdidi altındalar. Ayrıca, yalnız yaşayan, çocuklu, geçimi çalışmasına bağlı olan dul kadınlar da tacize daha sık uğruyor.

Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) yaptığı bir araştırmaya göre tüm taciz olaylarının yüzde 46'sı işyerlerinde gerçekleşiyor ve bunların yüzde 8'i ölümle sonuçlanıyor. Erkeklerin ağırlıkta olduğu ağır sanayi iş koşullarında çalışan kadınlara yapılan tacizler işyeri tacizlerinin yüzde 24'ünü oluşturuyor. Hemşirelik gibi bakım veren mesleklerde taciz genellikle davranışsal olarak dokunma, dövme, vurma, tartaklama şeklinde oluyor. İş ortamında kadınlara ırksal, cinsel ve yaşa bağlı olarak yapılan ayrımlar da ruh sağlığını olumsuz olarak etkiliyor. ANKARA - CİHAN

Eğitim İş Kolunda Cinsel Taciz

Eğitim-Sen'in 2004 yılında 24 ilde 1853 kadın eğitim çalışanı ile yaptığı "Eğitim Sektöründe Çalışan Kadınların Sorununu Tespit Araştırması"na göre: "kadınların % 15'i işyerinde cinsel taciz ile karşılaştığını belirtmiştir. Eğitim sektöründe cinsel tacizin asıl olarak "kadın cinselliği ile ilgili imalı sözler ve şakalar" ile "kadınları aşağılayıp,

dalga geçme” konusunda odaklandığı görülmektedir. Cinsel taciz ile karşılaşanların çoğunluğu (% 75.2) bu durumu yalnızca iş ve iş dışındaki arkadaşlarıyla paylaştıklarını, % 16.8'i ise bu konuda sessiz kalmayı tercih ettiğini, yalnızca % 8.4'ünün yönetim ve işyeri sendikası temsilciliğine şikayette bulunduğunu görülmektedir.”

.....BASINDAN.....

Milli Eğitim Müdürü'nden kadın öğretmene 'taciz' iddiası Mukadder YARDIMCIEL DHA 08.09.2006

Zonguldak Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürü iken, hakkındaki 'Bayan öğretmenlere tacizde bulunduğu' iddiasıyla geçirdiği soruşturmanın ardından geçen yıl Kars Dığor'a atanan Enver Batur, Dığor'a eş ve çocuklarını getirmede. İlçedeki Milli Eğitim'e ait lojmanlara yerleşen Enver Batur, aynı lojmanlarda kalan Bacalı Köyü öğretmeni G.D.'yi gözüne kestirdi. İddiaya göre Enver Batur, Öğretmen lojmanlarının 4'üncü katında oturan G.D.'yi geçen pazar günü buzdolabının çekilmesine yardım etmesi için evine çağırdı. Bekar olan G.D., Müdür Batur'un tacizine uğradı ve çığlıklar atarak evden kaçtı. Dığor Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunan G.D.'nin ifadesi Emniyet Amirliği'nde alındı. Dığor İlçe Milli Eğitim Müdürü Enver

Batur'un bu olaydan bir hafta önce merkez anaokulunda bulunan bir kadın öğretmene de tacizde bulunduğu ileri sürüldü. Her iki iddiayla ilgili olarak Müdür Batur, görüş açıklamak istemedi.

.....BASINDAN.....

Eğitim Sen: Okulda taciz ve şiddet iddiaları araştırılsın 19.04.2006 ŞANLIURFA (DİHA)

11 Nisan Kurtuluş İlköğretim Okulu Müdürü M.Y'nin meslek hayatı boyunca şiddet ve taciz nedeniyle birçok kez soruşturma geçirmiş olmasına rağmen halen okul müdürü olarak görevini yapmaya devam ettiğine dikkat çeken Eğitim Sen Şanlı Urfa şube kadın sekreteri Suzan İşbilen, "Son dönemde yine M.Y'nin genel olarak öğrencilere ve okulda çalışan personele yönelik anti demokratik uygulamalarla yaklaştığı; özel olarak da kadın eğitim emekçilerine yönelik taciz olaylarının yaşandığına dair iddialar sendikamıza iletilmiş, öğrenciler ve veliler bu iddiaları doğrulayan ifadeler kullanılmıştır. Kadın öğretmenleri sınıflarından çağırarak kendi odasında oturmaya zorladı; eğitim-öğretimi engellediği ve bu sırada tacizlerin yaşandığı, karşı çıkan öğretmeni de sicil notunu düşürme, dışlama ve itibarını kaybettirme vb. ile tehdit ettiğ[i]ne] dair şikâyet başvuruları almaktayız." dedi.

Bu olay üzerine Eğitim Sen Genel Merkezi'nin devreye girmesi ve Şanlıurfa Valiliği ile görüşmelerde bulunması sonucunda, okul müdürü M.Y hakkında adli ve idari soruşturma başlatılmıştır. Okul müdürü yapılan soruşturma sonucu görevden alındı.

.....BASINDAN.....

Müdürden hizmetliye cinsel ilişki teklifi

ANTALYA'daki Muratpaşa İlköğretim Okulu Müdürü Nihat Büyükgebiz'in, okulun hizmetli kadrosunda çalışan E.C.'ye 'cinsel ilişki' teklifinde bulunduğu ileri sürüldü. Evli ve 2 çocuk anesi E.C.'nin geçen haziran ayında Milli Eğitim Müdürlüğü'ne dilekçeyle şikayette bulunarak, "Okul

Müdürü Nihat Büyükgebiz bir yıldır bana ahlaksız teklifte bulunuyor. Kendisinden şikayetçiyim. Ayrıca başka bir okula tayinimi istiyorum" dedi. Vahide YANIK/ANTALYA, (DHA).

CİNSEL TACİZLE MÜCADELE

Cinsel taciz sendikaların ilgi alanına girer ve sendikalar bu meselenin boyutları hakkında üyelerini uyarma, engelleyici önlemleri alma ve şikayet mekanizmalarını kurma görevi vardır. Sendika, işyerinde yönetimin bu konuda neler yaptığını izler ve değerlendirir.

Cinsel tacizle etkin olarak mücadele edebilmek için öncelikle işverenin, bu durumu sorun olarak kabul etmesi ve sona erdirmek için çaba sarf etmesi gerekir.

İşyerinde Cinsel tacize karşı ICFTU ve ETUC'un aldığı kararlar:

- İşyerinde cinsel tacizi tanımlayan afişlerin hazırlanıp işyerlerine asılması
- Şikayet usullerinin işveren ile görüşerek belirlenmesi
- Bu konuda işyeri temsilcileri ve şube yöneticilerine özel eğitim

verilmesi

- Sendikal duyarlılık yaratmak üzere temel sendikal eğitim konularının içine cinsel taciz konusunun alınması
- Sendikal yayınlarda bu konuda yazıların yayınlanması.

EĞİTİM SEN'in Çözüm Önerileri

Kadınlar için son derece olumsuz ruhsal, fiziksel ve maddi sorunlara yol açan bu sorun konusunda Eğitim-Sen Kadın Kurultayında ICFTU ve ETUC kararlarına ek olarak aşağıdaki kararlar alınmıştır:

- İşyerinde taciz İş Yasasında tanımlanarak gerekli önlemler alınmalıdır. İşyerinde cinsel tacizin; "Kişilik haklarını tehdit eden ve zedeleyen, belli bir cinsiyete mensup olma sebebiyle cinsel nitelikte veya başka türlü davranış şeklinde, özellikle üst yöneticiler ve mesai arkadaşları tarafından yapılan, arzu edilmeyen ve kabul edilemez söz, tutum ve davranışlar, **cinsel tacizdir.**" biçiminde **yasal tanımı yapılmalıdır.** Cinsel taciz konusu mesleki eğitimlerin bir parçası olmalı; koruyucu tedbirler alınmalı ve yasal yaptırımların uygulanmasında mağdurun şikayeti yeterli olmalıdır.
- Sendika taciz sorununu tüzük ve yönetmeliklerinde düzenlemelidir.
- Taciz ve şiddete uğrayan eğitimci kadınlara yönelik olarak sendika hukuki ve psikolojik yardım sunmalıdır.
- Eğitim emekçilerinin yaşadığı şiddet ve taciz olaylarının soruşturulmasında özel birimler ve kadın müfettişlerin görevlendirilmesi sağlanmalı, soruşturma sırasında mağdurun hassasiyetlerini dikkate alınmalı, (beyan, ispat yükü, gizlilik gibi konularda) sendikanın kadın komisyonunun mağdura destek olması gibi konularda gerekli mücadeleyi vermeli ve önlemler geliştirmelidir.

25

Peki İşyerinde Cinsel Tacize Karşı Ne Yapmak Gerekir?

Sendika üyesi kadınları ya da işyeri temsilcisini bulmak ve onlara durumu anlatmak ilk adımı atmaktır. Bütün dünyada işyerinde cinsel tacizle mücadelenin ön saflarında yer alan sendikal örgütlerin kadın

komisyonlarına bu sorunu taşıyın. Toplu iş sözleşmelerinde/ görüşmelerinde cinsel tacize karşı maddeler konması için ve sendikalarda kadın inisiyatiflerini güçlendirmek için çaba göstermeliyiz!

Cinsel tacize uğrayan birini nasıl destekleyebilirim?

Tacizin sorumlusu kadın değildir

“Niye oradaydın?” “Başına ne işler açtın?” veya “ Akıllı davranmalıydın” gibi eleştiriler sorumluluğu suçu işleyene değil mağdura yükler. Bu soruların gayesi olup bitenleri anlamak olsa bile, mağdur tacizin suçlusunun kendisi olduğu hissine kapılabilir. Mağduru suçlayan yorumlar yapmak yerine,

- **Dinleyin**
- **Yardım teklif edin**
- **Hüküm vermeyin**
- **Tacizin kendi hatası olmadığı konusunda mağduru rahatlatın**
- **Mağdurun kararına saygı gösterin**

26

Destekleyici ve cinsel tacize uğramış kişinin yararlanacağı hizmetler konusunda bilgilendirilmiş olmalısınız. Mağduru ikna etmeye çalışmak yerine onun kararına saygı gösterin. Mağdurun kendisi için en iyi seçeneğin hangisi olduğuna karar verecek tek kişi olduğunu hatırlayın.

Cinsel Tacize Uğradığını Düşünen Kişilerin Atabilecekleri Adımlar!

- Tacizde bulunan kişiye bu hareketin hoş karşılanmadığının söz veya davranışlarla belirtilmesi ya da bu ortamdan uzaklaştırılması
- Tacizde bulunan kişiye, rahatsız edici hareketlerinden vazgeçmediği takdirde, resmi adımlar atılacağına sözel veya yazılı olarak açık bir şekilde belirtilmesi
- Durumla ilgili olarak bu konuda uzman kişi ve mercilere danışılması
- Üçüncü kişilerin (ortak arkadaşlar, danışman, birim yöneticileri, kurul üyeleri gibi) aracı olarak devreye girmeleri

- Tacizciden gelen notların, mesajların saklanması
- Olaya ilişkin ayrıntılı belgelerin tutulması
- Bütün atılan adımların ve sonuçlarının kaydının tutulması
- Varsa tanıkların desteğinin istenmesi.

Bu tür olaylarda nasıl bir ispat mekanizmasıyla mahkemeye gitmek gerekir?

Ülkemizde ne yazık ki kadınların başvurabileceği bir komisyon mevcut değil. Cins ayrımcılığının bu kadar yoğun yaşandığı bir ortam-

da, tacize uğradığınızı söylüyorsanız bazı güçlüklerle karşılaşabilirsiniz. **Ancak unutmayalım ki yaşamda var olan tüm olumsuzluk ve haksızlıklar ancak güçlü mücadelelerle aşılabılır!**

Cinsel taciz davalarının en zor yanı suçun kanıtlanmasıdır. Kanıtlama sorunu yaşayan kadın çoğu zaman yargı yoluna gitmemektedir. Bu da saldırganı cesaretlendirmektedir. Bu durumlarda ceza davası ya da maddi, manevi tazminat davası açılabilir. Tüm bu olumsuzlukları göze alıp dava açanlar, davaları kazandılar. Bazı davalarda tanık olmasına rağmen tacizin varlığı kabul edildi. Yargıtay, bir kadının cinsel tacize uğradığını söylediği hallerde, Türkiye'deki ortamı göz önünde bulundurup, böyle bir ortamda bunu açıklamanın zor olduğunu kabul ederek, cinsel tacizin var olduğunu kabul etmiştir.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, İş Kanunu'nun 25/2. maddesine dayanarak, iş yerinde cinsel tacizi, tazminatsız atılma nedeni saydı. Kararın gerekçesinde, " işyerinde cinsel tacizin, ahlaka ve iyi niyet kurallarına aykırı davranış olduğu" bildirildi.

“Cinsel Taciz” Yasada Açıkça Tanımlanmalıdır!

2003 yılına kadar cinsel taciz bizim yasalarımızda düzenlenmiş değildi. 2003'te iş kanununda yapılan değişiklikle, iş kanununun 24. ve 25. maddelerine dahil edildi. Türk Ceza Kanunu'nda ise Nisan 2005'ten itibaren yaptırıma bağlandı. Buna göre cinsel tacizde bulunanlar 2 aydan 3 yıla kadar hapisle cezalandırılabilir. Taciz iş yerinde olmuşsa ceza iki katına çıkacak. Mağdur bu sebeple işi terk ettiyse, verilecek ceza 1 yıldan az olamıyor. Ancak her iki kanunun da eksik bıraktığı nokta “işyerinde cinsel taciz”e bir tanım getirmemiş olmalarıdır. Bu eksikliğin giderilmesi gerekmektedir.